

Digitally signed by
Library TUM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity
of this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

Andrei Cojuhari, Valentina Childescu

TEORIE ECONOMICĂ

(Curs de prelegeri)

**Chişinău
2012**

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI
FACULTATEA INGINERIE ECONOMICĂ ȘI BUSINESS
CATEDRA TEORIE ECONOMICĂ ȘI BUSINESS

Andrei Cojuhari, Valentina Childescu

TEORIE ECONOMICĂ

Curs de prelegeri

Chișinău
U.T.M.
2012

CZU 330.1(075.8)
C 61

Cursul de prelegeri „Teorie Economică” este aprobat de senatul U.T.M. și recomandat pentru publicare (proces-verbal nr.2 din 25 octombrie 2011).

Recenzenti: prof. univ.,dr. hab., UTM, **Tatiana Manole**

conf. univ.,dr., șef. cat. USM, **Capsîzu Valeriu**

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Cojuhari, Andrei

Teorie economică: (curs de prelegeri) /Andrei Cojuhari, Valentina Childescu; Univ. Tehn. a Moldovei. – Ch.: UTM, 2012. – 416 p.

Bibliogr. la sfârșitul temelor. – 150 ex.

ISBN 978-9975-45-184-0.

330.1(075.8)

C 61

© A. Cojuhari
V.Childescu

ISBN 978-9975-45-184-0

CUPRINS

Prefață	8
----------------------	---

Secțiunea I. Introducere în teoria economică

Tema 1. Economia și știința economică

1.1. Esența și structura economiei	10
1.2. Etapele de dezvoltare a științei economice	15
1.3. Metodologia științei economice	18
1.4. Funcțiile teoriei economice și politica economică	23

Tema 2. Activitatea economică, resursele și bunurile economice

2.1. Nevoile umane și clasificarea lor. Legea creșterii nevoilor umane.....	28
2.2. Resursele economice. Legea rarității resurselor economice și problema alegerii raționale.....	31
2.3. Bunurile economice și formele lor. Marfa și proprietățile.....	34
2.4. Conținutul și fazele activității economice.....	39

Tema 3. Evoluția formelor de organizare a activității economice

3.1. Proprietatea – baza activității economice. Agenții economici ca subiecți ai proprietății.....	44
3.2. Economia naturală și economia de schimb	50
3.3. Banii și funcțiile lor. Teoriile banilor	53

Tema 4. Sistemele economice și caracteristicile lor

4.1. Esența și trăsăturile sistemului economic.....	59
4.2. Sistemul economiei de piață bazat pe libera concurență.....	62
4.3. Sistemul economiei mixte și modelele ei.....	64
4.4. Sistemul economiei tradiționale și a economiei de comandă.....	70

Sectiunea II. Microeconomie

Tema 5. Piața și mecanismele ei de funcționare

5.1. Piața: esența, funcțiile, trăsăturile.....	75
5.2. Tipuri și forme ale pieței.....	79
5.3. Infrastructura pieței contemporane.....	80

Tema 6. Piața bunurilor de consum

6.1. Cererea: esența, legea, formele, factorii, elasticitatea.....	84
6.2. Oferta: esența, legea, formele, factorii, elasticitatea.....	90
6.3. Echilibrul și dezechilibrul pieței. Prețul de echilibru.....	94

Tema 7. Concurența și pretul

7.1. Concurența și rolul ei în economia de piață.....	98
7.2. Protejarea concurenței și limitarea activității monopolistice.....	104
7.3. Mecanismele de formare și reglementare a prețurilor.....	108

Tema 8. Teoria consumatorului

8.1. Esența și tipologia consumatorului. Preferințele consumatorului....	113
8.2. Constrângerea bugetară. Echilibrul consumatorului.....	118
8.3. Protecția drepturilor consumatorului.....	121

Tema 9. Teoria producătorului și activitatea de antreprenoriat

9.1. Esența întreprinderii și caracteristicile ei. Funcțiile întreprinderii...	128
9.2. Criteriile de clasificare a întreprinderilor. Rolul IMM în activitatea economică.....	130
9.3. Indicatorii de bază ai activității întreprinderii. Sursele de finanțare a afacerilor.....	139

Tema 10. Factorii și costurile de producție

10.1. Caracteristicile factorilor de producție tradiționaliși a neofactorilor.....	144
--	-----

10.2. Combinarea și substituirea factorilor de producție. Productivitatea și rentabilitatea factorilor de producție.....	152
10.3. Costurile de producție și tipologia lor. Căile de reducere a costurilor de producție.....	158

Tema 11. Piața factorilor de producție și formarea veniturilor factoriale

11.1. Piața muncii și salariul.....	165
11.2. Piața capitalului real și dobânda.....	171
11.3. Piața funciară și renta.....	174
11.4. Profitul ca recompensă a activității antreprenoriale.....	176

Secțiunea III. Macroeconomie

Tema 12. Economia națională

12.1. Macroeconomia și economia națională. Economia tenebră.....	184
12.2. Avuția națională și potențialul economic.....	189
12.3. Produsul național și indicatorii lui de bază. Metodele de estimare a produsului intern brut. Sistemul conturilor naționale.....	192
12.4. Consumul, economiile și investițiile.....	195
12.5. Mecanismele de reglare a economiei naționale.....	202

Tema 13. Echilibrul și dezechilibrele economice

13.1. Echilibrul economic general și parțial. Formele dezechilibrului economic.....	207
13.2. Cererea și oferta agregată. Modelele AD-AS și IS-LM.....	209
13.3. Șomajul și formele lui de manifestare. Măsuri de reducere a șomajului.....	215
13.4. Inflația și consecințele ei. Politici antiinflaționiste.....	220

Tema 14. Creșterea economică și ciclurile economice

14.1. Creșterea economică: esență, factori, politici.....	226
---	-----

14.2. Tipurile și modelele de creștere economică.....	230
14.3. Fluctuațiile creșterii economice. Ciclurile economice și caracteristicile lor.....	234
14.4. Crizele economice și particularitățile lor în R.Moldova.....	237

Tema 15. Interacțiunea dezvoltării economice și sociale

15.1. Direcțiile politicii sociale ale statului.....	242
15.2. Calitatea vieții și nivelul de trai al populației.....	245
15.3. Inegalitatea economică și sărăcia.....	250
15.4. Impactul dezvoltării economice asupra mediului ambiant.....	254

Tema 16. Finanțele publice

16.1. Finanțele publice și bugetul național. Deficitul bugetar și datoria publică.....	261
16.2. Sistemul bancar și funcțiile lui.....	265
16.3. Creditul și politica monetar-creditară.....	268
16.4. Sistemul fiscal și funcțiile lui.....	272

Tema 17. Piața resurselor financiare

17.1. Piața monetară. Cererea și oferta agregată de monedă.....	280
17.2. Piața financiară și structura ei.....	284
17.3. Piața valutară și cursul de schimb valutar.....	289

Sectiunea IV. Mondoeconomie

Tema 18. Economia mondială și structura ei

18.1. Conținutul și structura economiei mondiale.....	295
18.2. Diviziunea muncii și specializarea internațională.....	298
18.3. Circuitul economic mondial și fluxurile economice internaționale.....	305
18.4. Globalizarea: esența, trăsăturile, formele, consecințele.....	307

Tema 19. Relațiile economice internaționale

19.1. Comerțul internațional și politici comerciale externe. Balanța comercială și de plăți externe.....	313
19.2. Sistemul Monetar Internațional și funcțiile lui.....	320
19.3. Migrarea internațională a forței de munca și particularitățile ei în R.Moldova.....	326

Tema 20. Cooperarea și integrarea economică regională

20.1. Cooperarea economică internațională și formele ei.....	333
20.2. Necesitatea, etapele și formele integrării economice regionale.....	336
20.3. Avantajele și dezavantajele integrării economice regionale.....	344

Secțiunea V. Uniunea Europeană

Tema 21. Conținutul și evoluția Uniunii Europene

21.1. Evoluția procesului de formare a Uniunii Europene.....	349
21.2. Constituirea Uniunii Vamale.....	356
21.3. Piața Unică/Internă a Uniunii Europene.....	359
21.4. Formarea Uniunii Economice și Monetare.....	364

Tema 22. Instituțiile și politicile comunitare ale Uniunii Europene

22.1. Cadrul instituțional al Uniunii Europene și funcțiile lui.....	372
22.2. Procesul decizional în UE.....	379
22.3. Tipologia și conținutul politicilor comunitare.....	382
22.4. Criteriile de aderare la Uniunea Europeană. Extinderea UE.....	391

Tema 23. Particularitățile integrării R.Moldova în Uniunea Europeană

23.1. Necesitatea, evoluția, avantajele și dezavantajele integrării R.Moldova în UE.....	397
23.2. Procedurile de aderare a R. Moldova la U.E. Acordul de Parteneriat și Cooperare.....	401
23.3. Politica Europeană de Vecinătate. Planul de Acțiune U.E. – R. Moldova.....	404
23.4. Acordul de Asociere a R. Moldova la U.E.....	409

Prefață

Actualul curs de prelegeri „Teorie Economică” este destinat studenților de la specialitățile ingineresti și urmărește scopul să contribuie la aprofundarea cunoștințelor și aptitudinilor practice în domeniul problemelor economice complicate cu care se confruntă actualmente societatea. Ca obiectiv principal al lucrării este familiarizarea studenților cu noțiunile de bază ale economiei generale, cu problemele de ordin micro, macro, mondoeconomic și de integrare în Uniunea Europeană.

Această lucrare diferă substanțial de cursul de prelegeri „Teorie economică”, editată în cadrul U.T.M. în a. 2004, atât prin conținutul temelor și aparatului statistic și factologic reînnoit, cât și prin noua structură a cursului care cuprinde un nou compartiment – „Uniunea Europeană”, care reflectă o prezentare generală a dezvoltării Uniunii Europene și de funcționare a instituțiilor acesteia.

În conformitate cu noul program analitic (pentru ciclul I de licență), cursul de prelegeri cuprinde cinci secțiuni structurate în 23 teme: prima secțiune – „*Introducere în teoria economică*” (temele 1-4), a doua secțiune – „*Microeconomie*” (temele 5-11), a treia secțiune – „*Macroeconomie*” (temele 12-17), a patra secțiune – „*Mondoeconomie*” (temele 18-20), a cincea secțiune – „*Uniunea Europeană*”(temele 21-23). Prin conținutul problemelor abordate cursul de prelegeri are o structură comparabilă cu cea a „*Economix*”-urilor occidentale.

Fiecare temă a cursului de prelegeri debutează cu enunțarea planului, scopului urmărit și obiectivele de studii pe care studenții trebuie să le posede și finalizează cu rezumat și bibliografie, astfel încât să ajute studentul la însușirea materialului respectiv și la pregătirea pentru susținerea examenului la disciplina dată. Fiecare întrebare din temă include un răspuns scurt, care constituie pentru student un posibil model de abordare a problemei în cauză. Desigur, în procesul studierii literaturii recomandate studentul poate apela și la alte variante de răspuns.

La elaborarea cursului de prelegeri „Teoria Economică” au participat: prof. univ. dr. hab. Andrei Cojuhari (Introducere și temele 1-4, 12-17), conf. univ., dr. Valentina Childescu (temele 5-11). Temele 18 – 23 au fost elaborate de V. Childescu și A. Cojuhari cu participarea conf. univ., dr. Andrei Gangan. La oformarea tehnică a lucrării a participat lect. univ. Mariana Tertiu.

Aducem sincere mulțumiri recenzenților, colectivului de redactare și editare al U.T.M. și tuturor acelor care, direct sau indirect, au contribuit la realizarea acestei lucrări didactice.

Bibliografie

- *Integrarea Europeană a Republicii Moldova* (premise, avantaje și oportunități pierdute), coord. Moldovanu Dumitru, ed. Știința, Chișinău, 2009, p. 7-14, 29-44;
- *Legislația și politicile în domeniul comerțului* (pregătirea și negocierea unui Acord de Liber Schimb Aprofundat și Corespunzător dintre R.Moldova și UE), coord. Gonciar Andrei, Chișinău, 2011;
- *Perspectivile relațiilor economice UE și Moldova*, coord. Cernobroviciuc Maria, ed. Fundația CASE, Chișinău, 2007, p.31-54, 80-98;
- Uniunea Europeană și Republica Moldova. Acord de Parteneriat și Cooperare. Textul complet, TACIS, 28 noiembrie 1994;
- Uniunea Europeană și Republica Moldova. Implementarea Acordului de Parteneriat și Cooperare. Studii comparative privind domeniile: mediul antreprenorial, sectorul serviciilor, sectorul bancar, politica concurențială, impozitele, contabilitate. TACIS, noiembrie, 1999.